

smátíðindi innanoyggja

150 sentnarar

Gáshólmur avreiddi 150 sentnarar av trolfiski til Polarfrost í Vági mikudagin. Einir 10 bátar, bæði opnir og deksbátar, rögva út í Vági, tá ið teir eru upp á tað mesta.

Avskipaðu á Kósini

Kósavirkid í Klaksvík avskipaði í vikuni 90 tons av flaki við Svani til Amerika. Mikudagin avreiddi Grunnabard 17.000 pund av trolfiski á Kósini, og tveir maskinbátar høvdu ávíkavist 1400 og 850 pund. Skorðhamar avreiddi 3.900 pund av línufiski.

Mánadagin tók Kósavirkid ímóti hesum landingum:

Fuglberg 1700 pund av trolfiski, Havnatindur 5000 pund av línufiski, Hvithamar 16800 pund av trolfiski og Nestangi 2800 pund av línufiski. Nevið Reyða og Reynsmúli avreiddu ávíkavist 7700 og 15500 pund av trolfiski, og tveir maskinbátar høvdu 1200 og 600 pund.

Føroysk luttøka á framsýning í Stockholm

Um miðjan oktober verður framsýning, Sportex, hildin í Stockholm. Til framsýningina verða nú stig tikin til, at framleiðarar av føroyskum troyggjum koma at luttaka. Tað er Trúgví Johansen, handils- og marknaðarráðgevi, ið skipar fyri.

Skráseting

Handilsskrásetingin hevur skrásett firma Føroya Byggiplast v/ Schwartz Jacobsen í Norðagøtu. Hetta firma rekur handverk, idnað og handil í Gøtu kommunu.

Livikostnaðurin hækkaður við 113 kr.

Pristalið hækkaði 1. juli við fyra stigum — úr 949 upp í 953, og tað er tað seinasta, sum verður útroknað eftir lógini um pristal frá 1952. Tingið samtykti í farnu tingsetu lóg um nýtt pristalsgrundarlag, og eftir henni

roknar pristalsnevndin eitt pristal, sum juli 1975 er 100.

Eftir seinastu pristalshækkingini er livikostnaðurin hækkaður við 113,71 kr. Triggir vørubólkar eru lækkadar. Tað er bólkurin sukur, kaffi, te v.m., sum er vorðin 389,85 kr. biligari, fitivørur, sum er 74 kr. biligari, og ostur, sum er 6 kr. biligari. Fimm vørubólkar eru óbroyttir, meðan 18 eru dýrkaðir. Størsta hækkingin er í bólknum eplir, frukt og grønmeti, sum dýrkar við 168,10 kr. Minst er hækkingin á bløðum og bókum, sum er hækkað við 18 oyrum.

Próvtøkur

Pauli Nielsen, lærari í Havn, hevur á Læraraskúlanum í Keypmannahavn, lokið prógv sum cand. pæd.

Hanna Nielsen úr Havn hevur í Keypmannahavn lokið prógv sum korrespondentur í týskum.

Á Marstal Navigations-skole hava Pætur Bærentsen úr Havn og Heini Hestoy av Tvøroyri tikið skipsførarapróg. Báðir finga virðislonir fyri dygnaskap.

Upplýsingartilfar um alkohol

Landsstýrið hevur veitt stundning til keyp av undirvísingartilfari og upplýsingartilfari um alkohol, narkotika — og partvis tubbaksnýtslu, serliga í sambandi við vandan um alkohol. Hetta er gjørt eftir áheitan og í samráð við Nannu Skála, sum eisini hevur lagt til rættis alt tilfarið, sum síðani er latið skúlnum til brúks. Hetta eru filmir, fyrilestur (á bandi og annað skrivligt tilfar at nýta sum undirvísingarambóð hjá skúlnum).

Í 1973 luttóku Ludvig Petersen, skúlaráðgevi, og Andreas Højgaard, rektari, á skeiði í Finlandi fyri lærarafólk, ið fáast við undirvísing í alkohollæru. Í november og desember í fjør vitjaði danski skúlastjórin Gunnar Nielsen á fleiri skúlum, har hann undirvísti og helt fyrilestur fyri næmingum og lærarum um alkohollæru. Hetta tiltak varð fíggað av IOGT í Føroyum og við stuðli frá skúlastjórnini.

Kundi viðtøkubroytingin í Sjóvinnubankanum ikki verið framd?

Í panelgrein tann 12. april greiddi eg frá einum uppskoti til broyting í viðtøkunum hjá Sjóvinnubankanum, sum fiskimannafelagið sum partaeigari hevði sett fram til viðgerðar á ársaðalfundinum, sum var tann 23. april. Aðlanin við hesum uppskoti var at broyta reglurnar fyri nevndarval soleiðis, at ein meiriluti av partapeninginum ikki skuldi kunnað seta alla nevndina. Í Sjóvinnubankanum eru um 1300 partaeigarar, men tveir av hesum, sum umboða ein triðing av partapeninginum

hver, kunnu seta alla nevndina, meðan restin av partaeigarum, sum hóast alt eiga ein triðing av partapeninginum, í veruleikanum ongan møguleika hava fyri at ávirka valið av nevnd. Skotið varð upp, at ævndarvalið skuldi fara fram sum luftfalsval, soleiðis, at hvor triðingur av partapeninginum skuldi kunna ávirka valið av einum triðingi av partapeninginum, og vildi hvor partaeigarabólkur tá fingið ávirkan í mun til partapeningin, og má hetta væl sigast at vera eitt sera rimiligt uppskot.

Onkur hevur kanska áhuga fyri at frætta hvussu gekkst. Viðgerðin av málinum byrjaði við, at sakførarin hjá bankanum greiddi frá einum áliti, sum hann hevði gjørt um hendan spurning. Og niðurstøða hansara var, at § 57 stk. 3 í partafelagslógini skuldi takast í nýtslu við atkvøðugreiðsluna um hetta uppskot, og vildi tað siga, at fyri at samtykkja uppskotið kravdist, at 9/10 av øllum partapeninginum atkvøddi fyri. Hann metti, at tað mátti roknast fyri at vera næstan hopeyst at fáa eina slíka undirteku, tá partapeningurin var á so mongum hondum. Sami 9/10 meiriluti kravdist eisini, tá hin gamli partapeningurin skuldi uppskrivað fyri nokrum árum síðani, og tá høvdu teir nýtt fleiri ár um at fáa fulltrú frá tí neyðuga meirilutanum.

Síðan hevði formaður bankans orðið. Hann segði, at teir høvdu umrøtt hetta uppskot nógv í nevndini, men visandi til teir omanfyri umtalaðu trupulleikarnar við at fáa tann neyðuga meirilutan mælti nevndin frá at atkvøða fyri uppskotinum, og varð tað eisini felt.

Hvat sigur so tann umtalaða § 57 í partafelagslógini, sum vist varð til omanfyri:

Ændringar í vedtægterne, der medfører en forskydning af det mellem aktieklasser bestående forhold, kan kun gyldigt ske, når de foruden at være vedtaget på den i vedtægterne foreskrevne måde tiltrædes af aktionærer, der ejer ni tiendedele af den del af aktiekapitalen, i hvis rettigheder, der gøres indgreb.

Eftir at hava lisið hesa lógargrein, kann ein kanska skilja, at hetta uppskot var eitt »indgreb»

í rættindini hjá teimum partaeigarum, sum sitav við valdinum, meðan ein hevði verri við at skilja niðurstøðuna í nevnda áliti, nevniliga at her var talan um »indgreb» í rættindini hjá øllum partaeigarunum.

Men fyri at vera heilt visur vendi eg mær til fremsta danska serfrøðingin í partafelagsviðurskiftum Bernhard Gomard. Hann er dr.jur., professari í partafelagsrætti við lærda háskúlan í Keypmannahavn, og hann hevur skrivað bókina »Aktieselskabsret«, so hansara

Í dag:

Óli Jacobsen,
fiskimannafelagsformaður

metan má roknast fyri at vera avgerandi fyri, hvussu hendan lóg skal tulkast. Eg sendi honum galdandi viðtøkubankans saman við uppskotinum til broyting og spurdi um nevnda § 57 skuldi gerast galdandi í hesum føri. Í áliti, sum eg fekk aftur, skrivar hann m.a.:

Aktieselskabsloven af 1930 stiller selskaber frit med hensyn til, på hvilken måde valg af bestyrelsesmedlemmer skal gennemføres. Den særlige regel om 9/10 flertal i § 57 stk. 3 om vedtægtsændringer, der medfører en forskydning af forholdet mellem forskellige aktieklasser er ikke anvendelig ved indførelse af en særlig valg måde.

I det foreliggende tilfælde må de spørgsmål, De har stillet derfor besvares således, at et forslag om ændring af vedtægternes på den ønskede måde skal stilles og kan vedtages efter de almindelige regler i vedtægternes § 9 om vedtægtsændring.

Samb. hetta áliti, má uppskot okkara roknast fyri at vera viðgjørt á aðalfundinum undir skeivum fyrirteytingum, og tað kundi altoy verið samtykt eftir galdandi reglum bankans fyri viðtøkubroyting. Hesar siga:

panelið

Til broytingar í viðtøkunum, ið aðrir enn bankanevndin skjóta upp . . . krevst 2/3 meiriluti av teimum greiddu atkvøðunum, ið skulu umboða í minsta lagi 1/3 av partapeninginum. Fæst ikki serligur meiriluti, kann spurningurin verða lagdur fyri nýggjan aðalfund innan 4 vikur, tá meira enn helvtin av atkvøðunum á fundi á fyrra aðalfundinum hava greitt atkvøðu fyri uppskotinum, og hesin fundur tekur tá endiliga avgerð við vanligum meiriluta.

Hetta vil siga, at uppskotið hevði verið samtykt í fyrsta umfarið um bert teir stóru partaeigararnir høvdu atkvøtt fyri. Og í øðrum umfarið hevði tað verið samtykt um bert annar av teim stóru partaeigarunum og annars meirilutin av tí privata partapeninginum hevði atkvøtt fyri.

Eg hevði annar ikki ætlað mær at gjørt meira við hetta mál, men tá nú einasti meinbogi fyri at nevndin í bankanum kundi taka undir við uppskotinum er burtur, verður tað sjálvsagt sett fram aftur til komandi aðalfund. Og tá einki kom fram á aðalfundinum um, at nevndin var ímóti uppskotinum sum so, er væl einki at ívast í, at tað verður ta samtykt.

Aðrir møguleikar

Í Danmark er annars rættuliga vanlig, at partafelag hava reglur í viðtøkunum, sum avmarka ávirkanina hjá teimum stóru partaeigarunum, við tað, at tað ikki verður roknað fyri at vera nakað serliga heppið, at einstakir partaeigarar skulu hava ov nógv ávirkan. T.d. hevur Handelsbanken, sum umboðar Sjóvinnubankan í Danmark, ta reglu, at eingin partaeigari kann atkvøða við meira enn 1 0/00 av samlaða partapeninginum. Ein slík regla í Sjóvinnubankanum vildi merkt, at eingin partaeigari kundi atkvøtt við meira enn kr. 6.400, meðan til sammetingar kann nevast, at teir stóru partaeigararnir atkvøða við yvir 2 mill. kr. eftir galdandi reglum.

Men heimildin fyri slíkum avmarkanum er eitt uppskoyti til partafelagslógina, sum var samtykt í Danmark í 1962. Eftir hesum kann ein slík avmarkan samtykkjast á aðalfundi um 4/5 av øllum partapeninginum tekur undir við henni. Fæst ikki hesin meiriluti á fyrsta fundi, kann hon to verða samtykt á einum komandi fundi um 4/5 av atkvøðunum á fundi samtykkja. Men hesin háttur kann to ikki nýtast í Føroyum, tí nevnda uppskoytið er ongantíð sett í gildi her.

Óli Jacobsen